

nemført som det, der her er Tale om. Derfor synes det mig givet, at det Militærforslag, som foreligger, ikke er et saglig begrundet Forslag, men et rent og skært politisk Forslag. Hvis man skulde karakterisere Forslaget fra Sagkundskabens Side, tror jeg, at denne Karakteristik i al Almindelighed vilde komme noget i Modsætning til det almindelige Princip, som Forretningsfolk gaar frem efter, naar de skal reklamere med deres Varer; saa fremhæver de altid, at Varerne er gode og billige. Jeg tror, at hvis den militære Sagkundskab skulde karakterisere det foreliggende Militærforslag, vilde den sige: dyrt og daarligt.

Vor Stilling til hele dette Spørgsmaal i Almindelighed og til det foreliggende Forslag i Særdeleshed maa da paa Forhaand være givet derigennem, at vi allerede i 1905, da vi skrev vort Program, udtalte de Ord, at Hærens og Flaadens Hovedopgave er som Grænse- og Søpolitivagt at varetage Landets Neutralitetspligter, og Militærudgifterne nedbringes til, hvad dette Formaal nødvendigvis kræver. Det skrev vi i 1905, og derfor maa, som sagt, vor Stilling til et Forslag som dette paa Forhaand være givet. Men dertil kommer de Erfaringer, som er gjort i hele den store Verdenskrig. Vi er i Øjeblikket langt mere end tidligere klare over, at vi ikke har nogen krigsmæssig Opgave. Krigen er blevet ikke alene et Spørgsmaal om Menneskemateriale, men ogsaa i højeste Grad et teknisk Problem, som det er ganske umuligt for de smaa Nationer at løse. Hvad Menneskematerialet angaar, siger det sig selv, at en Nation paa 3 Millioner Sjæle ikke er i Stand til at løse krigsmæssige Opgaver af noget større Omfang, og hvad det tekniske Spørgsmaal angaar, ved vi jo ogsaa, hvordan Forholdet ligger set i Relation til Krigstidens Erfaringer. Vi er da klare over, at selv om vi anstregte os til det alleryderste, selv om vi lavede Danmark om til en fuldstændig Militærstat, saa blev det — jeg havde nær sagt Nürnbergerkram; saa vilde det kun være en Militærstat i Nürnbergformat, som ikke havde virkelig Betydning.

Ud fra Erkendelsen af Sandheden i det gamle Ord, at den Sten, man ikke kan løfte, skal man lade ligge, har vi taget vort Standpunkt. Vort Forslag gaar ud paa en Grænse- og Søpolitivagt, som kan løse de Opgaver, der nævnes i Forbundstraktatens Artikel 16, som siger, at naar der er Tale om krigerske Forviklinger, har vi Forpligtelse til at isolere den krigsførende Magt, saa vidt det overhovedet er muligt. Og jeg

tror ikke, dette lader sig gennemføre med ringere Styrker end dem, vi her foreslaar fra radikal Side; jeg tror det ikke i Kraft af den umaadelige Kyststrækning, vi har. Enhver, som husker Forholdene under Krigen og for øvrigt har set de uhyre Smuglerier, der foregaar, vil sikkert erkende, at der skal en forholdsvis stor Styrke til at etablere den Afspærring fra Omverdenen, vi er forpligtet til at foretage i Henhold til Artikel 16 i Forbundstraktaten. Men det vilde, om vi gennemførte en saadan Ordning, alligevel betyde en meget betydelig Indskrænkning af Militærvæsenet og en deraf følgende Formindskelse af Byrderne.

Vi har for vort Vedkommende ønsket at komme bort fra den almindelige Værnepligt netop i Kraft af den betydelige Indskrænkning, vi ønsker. Den ærede Ordfører for Venstre (Mægaard) var inde paa det samme Spørgsmaal og vilde hævde, at vi i Virkeligheden havde almindelig Værnepligt. Det forekommer mig at være ganske urigtigt. Forholdet er det, at vi har tvungen Lodtrækningspligt, og naar man har etableret den tvungne Lodtrækning, siger man til Halvdelen af dem, som har været underkastet Lodtrækning: I skal være Soldater, enten I ønsker det eller ej. Hvis det er det, man indenfor Venstre forstaar ved almindelig Værnepligt, ja, saa har man almindelig Værnepligt. Jeg tror dog ikke, man vil kunne paastaa, at vi i Virkeligheden har almindelig Værnepligt herhjemme. Det er ejendommeligt at se den Motivering, man fra anden Side gør gældende med Hensyn til almindelig Værnepligt. Indenfor Militærkommissionen var der nedsat et Udvalg til Behandling af dette Spørgsmaal; det delte sig i et Flertal og to Mindretal, og til Flertallet hørte selvfølgelig, havde jeg nær sagt, samtlige militære samt de Konservative og Venstre. Udvalget afgav Betænkning og angav til Slut i et kort Resumé, hvorfor man mente det nødvendigt at bevare den almindelige Værnepligt. Der findes i dette Resumé Ting, som synes mig ganske mærkelige; paa adskillige Punkter stiller det Forholdet helt paa Hovedet. Man siger f. Eks., at i samfundsmæssig Henseende styrker den almindelige Værnepligt den enkeltes Følelse af hans personlige Værd. Jeg ved ikke, om nogen tror, at det, at en Mand gaar ind som Soldat i Kraft af den almindelige tvungne Værnepligt, skulde være egnet til at styrke hans Følelse af personligt Værd. Min Følelse, da jeg kom ind som Soldat, var, at alt, hvad der hed personligt Værd, var fløjten, jeg var et Nummer i Geledet, hverken mer eller min-